

Zaaknummer : 01125126
Ons Kenmerk : ODH1393197
Datum : 25-07-2025

Beschikking Omgevingswet - Flora- en fauna-activiteit

Onderwerp

Op 17 december 2024 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is gedaan, namens Stichting QuaWonen en heeft betrekking op het uitvoeren van verduurzamingswerkzaamheden aan 38 woningen gelegen aan de Allegro 2 t/m 16 (even), 18 t/m 44 (even) en Da Capo 1 t/m 31 (oneven) te Krimpen aan den IJssel. De aanvraag is ingediend voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*) als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2025 tot en met 1 augustus 2028.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te **verlenen** aan Stichting QuaWonen;
- II. de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;
- III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;
- IV. dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf de dag waarop vier weken verstreken zijn na de dag van bekendmaking tot en met 1 augustus 2028.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices

- Appendix I Aangetroffen huismusnesten
- Appendix II Aangetroffen verblijfplaatsen vleermuizen
- Appendix III Adressenlijst tijdelijke voorzieningen

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de flora- en fauna-activiteit (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan' van 5 december 2024 en de gegevens 'Memo aanvullende vragen KY.020.A' van 2 juli 2025.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.
4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze omgevingsvergunning en dat ze toegepast worden.
5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de contactgegevens van de begeleidende ecologisch deskundige(n);
 - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
 - c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
- a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
 - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Hiervoor geldt:
- a. voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na de inwerkingtreding van deze vergunning; en
 - b. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Soortspecifieke voorschriften

Huismus

10. Voor het ongeschikt maken van de nestlocaties van de huismus voorafgaand aan de werkzaamheden, gelden de volgende voorwaarden:
- a. het ongeschikt maken dient uitgevoerd te worden onder begeleiding van de ecologisch deskundige (voorschrift 4);
 - b. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare broedperiode die loopt van 1 maart tot en met 31 augustus en buiten koude perioden, gedefinieerd als perioden van vijf dagen met drie of meer dagen vorst;
 - c. indien sprake kan zijn van late vervolglegels dient ook de maand september te worden ontzien, dit is ter beoordeling van de deskundige;
 - d. het ongeschikt maken van de nestlocaties dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de eerste drie rijen dakpannen of het plaatsen van weringsborstels of vogelschroot onder de eerste rij dakpannen, na expliciete vrijgave door de ecologisch deskundige;
 - e. de ecologisch deskundige dient van het ongeschikt maken verslag te doen in het ecologisch logboek (voorschrift 2);
 - f. maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de deskundige om de aanwezigheid van huismussen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden;
 - g. als de ecologisch deskundige op basis van het controlebezoek (onder sub d van dit voorschrift) concludeert dat er geen huismussen in de bebouwing aanwezig zijn, dan mag deze het plangebied vrijgeven voor het starten van de werkzaamheden.
11. Zowel de tijdelijke als de permanente alternatieve voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. Hiervoor geldt dat:
- a. de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit;
 - b. indien nodig de functionaliteit van de voorziening hersteld wordt;
 - c. het controleren op functionaliteit uitgevoerd dient te worden kort voorafgaand aan het broedseizoen van de huismus tussen 1 februari en 1 maart;

- d. de voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden;
 - e. de tijdelijke voorzieningen pas verwijderd mogen worden wanneer de gewenningsperiode van drie maanden in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. Deze verwijdering dient begeleid te worden door een ecologisch deskundige. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.
12. In de permanente situatie wordt het dak toegankelijk gemaakt voor de huismus. Hierbij is van belang dat:
- a. tenminste de eerste drie rijen dakpannen gerekend vanaf de dakgoot (tot de vierde pannenlat) toegankelijk zijn;
 - b. tenminste twee strekkende meter dak toegankelijk wordt gemaakt voor elk aangetroffen nest;
 - c. de opening die toegang biedt tot de ruimte onder de dakpannen minimaal 3,4 centimeter hoog is;
 - d. de vrije ruimte (hoogte) onder de dakpan minimaal 8 cm is en bij voorkeur 10 à 12 centimeter;
 - e. de ondergrond niet glad is en voldoende grip biedt voor de huismus;
 - f. daken met een zuidelijke oriëntatie niet toegankelijk gemaakt worden;
 - g. daken met een oostelijke of westelijke oriëntatie en lichte dakpannen geventileerd zijn doordat:
 - i) er een doorlopende luchtsponw is tussen dakbeschot en dakpannen;
 - ii) dakvoet en nok open zijn of geventileerd via profielen en een geperforeerde nokafwerking of open nokpan;
 - iii) geen volledig dichte folies gebruikt worden en;
 - iv) de panruimte niet afgesloten wordt met isolatiemateriaal;
 - h. ventilatie moet versterkt worden door gebruik van verhoogde pannenlatten (van 45 a 55 mm) voor dakpannen met een donkere kleur.

Vleermuizen

13. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient het gebouw ongeschikt gemaakt te worden voor de gewone dwergvleermuis en de ruide dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
- a. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd tussen 15 april tot en met 15 oktober. Dit is in de actieve periode;
 - b. het gebouw dient in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden door exclusion flaps te plaatsen op alle openingen;
 - c. indien de openingen, zoals genoemd onder sub b, van een gevel intern met elkaar in verbinding staan is het toegestaan om deze ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. Dit onder de voorwaarde dat tenminste elke drie strekkende meter een exclusion flap dient te worden toegepast;
 - d. het gebruik van materialen voor het ongeschikt maken waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan;
 - e. de maatregelen waarmee het gebouw ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet waarvan drie dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 7 graden en droog is met een windkracht van maximaal 4 Bft;
 - f. na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in het gebouw uit te sluiten;
 - g. bij het ongeschikt maken in het najaar (1 september tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op sub g en h dat het controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober;

- h. na het bovenstaande controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.
14. De tijdelijke en permanente voorzieningen moeten voor vleermuizen functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Hiertoe dienen voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden, waarbij het verstoren van aanwezige vleermuizen dient te worden voorkomen.
15. Na afronding van de werkzaamheden mogen de tijdelijke voorzieningen verwijderd worden wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- a. de permanente voorzieningen dienen functioneel te zijn;
 - b. de gewenningsperiode voor zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in acht is genomen. Dit betreft een periode van drie maanden, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen; en
 - c. ze worden verwijderd buiten de kwetsbare periode van de betreffende soort en functie zoals hierboven genoemd, en nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen vrije beweging is verlaten.
16. Er dienen minimaal 24 permanente inbouwvoorzieningen gerealiseerd te worden die voldoen aan de voorschriften zoals beschreven in het kennisdocument voor de gewone dwergvleermuis en het kennisdocument voor de ruige dwergvleermuis (BIJ12).

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en flora- en fauna-activiteit die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil overdragen, geldt op grond van artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet een informatieplicht. De huidige vergunninghouder dient ten minste vier weken voorafgaand aan de wijziging het bevoegd gezag hierover te informeren. Hierbij dienen de gegevens te worden verstrekt zoals genoemd in artikel 7.216 van de Omgevingsregeling.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil verlengen, dient tijdig en bij voorkeur zes maanden voorafgaand aan het aflopen van de geldigheids termijn een aanvraag te worden gedaan via het Omgevingsloket. De aanvraag dient te voldoen aan de indieningsvereisten.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 17 december 2024 hebben wij namens Stichting QuaWonen een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit. De aanvraag betreft verduurzamingswerkzaamheden, gelegen aan Allegro 2 t/m 16 (even), 18 t/m 44 (even) en Da Capo 1 t/m 31 (oneven) te Krimpen aan den IJssel met DSO-nummer 20241217 01431 000. De werkzaamheden staan gepland te starten op 1 oktober 2025 en duren naar verwachting tot uiterlijk 31 december 2026. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de periode 1 augustus 2025 tot en met 1 augustus 2028.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling:

- Het verzoek, DSO, 20241217 01431 000, 17 december 2024 (ODH1248821);
- Quicksan, Econsultancy, 24229.001, 13 maart 2024 (ODH1248817);
- Nader onderzoek, Econsultancy, 24229.005, 28 oktober 2024 (ODH1248815);
- Activiteitenplan, Econsultancy, 24229.007, 5 december 2024 (ODH1248819);
- Memo massawinterverblijfplaats, Econsultancy, 51026893-001 (24229.007), 12 mei 2025 (ODH1386301).

Procedure

Reguliere voorbereidingsprocedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag. Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken.

Ontvankelijkheid

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Doordat de aanvraag onvolledig was, is op 5 juni 2025 verzocht de nog ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 2 juli 2025 hebben wij de gevraagde gegevens ontvangen en is de behandeling van de aanvraag voortgezet.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de betrokken beschermde soort(en).

Bevoegd gezag

De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Participatie

De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft geen participatie plaatsgevonden met anderen.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de huismus, dit is een van nature in Nederland in het wild levende vogel die beschermd is op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, dit zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is ook opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Paragraaf 11.2.3 van het Bal, met betrekking op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor plant- en diersoorten een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Op grond van artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j en één van de belangen genoemd in 8.74k eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde zijn; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

Natuurwaardenonderzoek en vergunningplicht

QuaWonen is voornemens om werkzaamheden uit te voeren in het plangebied gelegen aan Allegro 2 t/m 16 (even), 18 t/m 44 (even) en Da Capo 1 t/m 31 (oneven) te Krimpen aan den IJssel. Samengevat zijn de voorgenomen werkzaamheden als volgt:

- Het verduurzamen van de woningen in het kader van de energietransitie en het verminderen van CO₂-uitstoot per woning;
- Het vervangen van glas en draaiende delen van ramen en deuren;

- Het uitvoeren van nieuw schilderwerk na vervanging van onderdelen;
- Het reinigen en herstellen van voegwerk en metselwerk;
- Het isoleren van de spouwmuur;
- Het aanbrengen van gevelisolatie aan de buitenzijde (optioneel);
- Het aanbrengen van dakisolatie aan de buitenzijde;
- Het vervangen van dakpannen, dakramen en dakkapellen;
- Het vervangen van glas (indien nog niet eerder genoemd bij andere delen van de woning);
- Het vervangen van kozijnen (indien nodig).

Om te bepalen of sprake is van een vergunningplichtige flora- en fauna-activiteit heeft natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden. In 2024 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus en het Vleermuisprotocol (2021), met uitzondering van het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen. Een onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen van vleermuizen is niet uitgevoerd, omdat op voorhand is uitgesloten dat deze op de onderzoekslocatie aanwezig zouden kunnen zijn. De gewone dwergvleermuis heeft een voorkeur voor grote, hoge gebouwen (meer dan 10 meter) met dikke muren en een stabiel, koel binnenklimaat, zoals kerken, flats of forten. De onderzochte woningblokken zijn laag en kleinschalig, en beschikken niet over interne onverwarmde ruimten zoals kelderboxen of inpandige trappenhuizen. Ook ontbreekt voldoende isolatie, waardoor de binnentemperatuur snel op de buitentemperatuur reageert in plaats van geleidelijk. Hierdoor is een geschikte temperatuurbuffering uitgesloten. Op basis hiervan is geconcludeerd dat de locatie ongeschikt is als massawinterverblijfplaats en is nader onderzoek achterwege gelaten. Daarmee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is en de functies van het plangebied voor de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis voldoende in kaart zijn gebracht.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Er zijn dertien nesten aangetroffen. In appendix I *Aangetroffen huismusnesten* is weergegeven waar alle nesten zijn waargenomen. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn in het plangebied aangetroffen. Er gaan vier zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis. In appendix II *Aangetroffen verblijfplaatsen vleermuizen* is weergegeven waar alle nesten zijn waargenomen. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is bekend dat deze in milde winters voor één of enkele individuen gebruikt kunnen worden als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Belangenonderbouwing

De omgevingsvergunning is aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

Het belang van de voorgenomen werkzaamheden is in de aanvraag toegelicht in het document Activiteitenplan. Samengevat gaat het om het volgende:

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal moet zijn. Dit houdt in dat circa 7 miljoen huur- en koopwoningen – waaronder laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande woningen – grondig verduurzaamd moeten worden. Het betreft grotendeels woningen uit de periode 1971 met een energielabel D, C en B. Nederland heeft daarnaast ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs, waarin als centraal doel de reductie van CO₂-uitstoot is opgenomen.

De geplande werkzaamheden – waaronder renovatie of waar nodig sloop en nieuwbouw – dragen rechtstreeks bij aan deze doelstellingen. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan de energieneutraliteit van de gebouwde omgeving worden gerealiseerd. Door de werkzaamheden zullen de energielabels stijgen naar A en A+. In sommige gevallen, zoals aangegeven in de alternatievenafweging, is renovatie niet voldoende en is vervangende nieuwbouw noodzakelijk om de benodigde energetische prestaties te halen.

De CO₂-reductie die daarmee wordt gerealiseerd, levert een essentiële bijdrage aan het beperken van klimaatverandering. Dit dient een zwaarwegend maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, volksgezondheid, natuurbescherming en welvaart. Klimaatverandering heeft immers brede en ingrijpende gevolgen, waaronder:

- zeespiegelstijging met risico op overstromingen en verzilting;
- toename van weersextremen zoals hevige regenval en langdurige droogte;
- druk op de beschikbaarheid van zoet water;
- toenemend risico op (infectie)ziekten en plagen;
- bedreiging van de energievoorziening.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de aan de aanvraag ten grondslag gelegde wettelijke belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project betreft de verduurzaming van bestaande woningblokken uit de jaren 1950-1980, gericht op het verbeteren van de energieprestatie door middel van isolatiemaatregelen, vervanging van glas en kozijnen, herstel van gevels en daken, en in sommige gevallen sloop en nieuwbouw. Hiermee wordt bijgedragen aan de energietransitie en de reductie van CO₂-uitstoot in lijn met nationale klimaatdoelstellingen. In de aanvraag is aangegeven welke alternatieven zijn overwogen en is een onderbouwing gegeven waarom deze alternatieven geen andere bevredigende oplossing zijn.

Locatie

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van verduurzamingswerkzaamheden.

Inrichting en werkzaamheden

Voor het verduurzamen van de woningen zijn verschillende alternatieven overwogen. Het handhaven van de huidige staat is geen optie, omdat daarmee niet wordt voldaan aan de wettelijke eisen voor energiebesparing en CO₂-reductie.

Ook is gekeken naar het aanbrengen van isolatie aan de binnenzijde van de woning. Deze optie brengt echter meer overlast met zich mee, doordat werkzaamheden binnen plaatsvinden en bewoners tijdelijk hun woning zouden moeten verlaten. Daarnaast biedt binnenisolatie onvoldoende bescherming tegen koudebruggen en vochtproblemen, wat de kans op schimmelvorming vergroot.

De gekozen oplossing is renovatie met onderhoudsmaatregelen en buitengevelisolatie. Deze aanpak zorgt voor een aanzienlijke verbetering van de energieprestatie en het binnenklimaat, met relatief beperkte overlast voor bewoners. Tegelijkertijd worden er passende maatregelen genomen om negatieve effecten op beschermde diersoorten te voorkomen, waarmee wordt voldaan aan de zorgplicht en zorgvuldig wordt gehandeld.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke compenserende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol.

Planning

Bij de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de kwetsbare periode(n) van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Daarmee worden mitigerende maatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen.

Conclusie

Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is.

Staat van instandhouding

Om een omgevingsvergunning te mogen verlenen, mag kortgezegd de staat van instandhouding van de aangevraagde beschermde soort(en) niet verslechteren. Onderdeel van deze toetsing is ook of er mogelijk sprake is van cumulatieve effecten.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Krimpen aan de IJssel. De huidige staat van instandhouding van de huismus in Nederland is op landelijk niveau nog steeds zeer ongunstig. Volgens recente gegevens van Sovon Vogelonderzoek is de soort opgenomen in de lijst van vogels met een ongunstige staat van instandhouding, waarbij herstelmaatregelen noodzakelijk zijn om verdere achteruitgang te voorkomen. De huismus is een van de algemene soorten die onder druk staan, mede door verlies aan geschikte leefomgeving in zowel stedelijk als landelijk gebied. Op regionaal en lokaal niveau, zoals in Krimpen aan den IJssel, is de situatie op dit moment gunstiger. In het plangebied zijn 13 actieve nestlocaties vastgesteld, die deel uitmaken van een grotere kolonie die verbonden is met andere kolonies in de directe omgeving. Binnen een straal van 500 meter zijn recent nog 142 huismussen waargenomen. Dit wijst op een stabiele lokale populatie. Als gevolg van de werkzaamheden gaan elf nesten van de huismus verloren.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Krimpen aan de IJssel. De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis verkeren in Nederland momenteel in een gunstige staat van instandhouding. Beide soorten zijn algemeen voorkomend en worden regelmatig aangetroffen bij ecologische inventarisaties in stedelijke gebieden, met name rondom gebouwen. De populatie van de gewone dwergvleermuis wordt landelijk geschat op ongeveer 300.000 tot 600.000 individuen (European Topic Centre on Biological Diversity). Volgens het Compendium voor de Leefomgeving (CLO) is de landelijke trend matig toenemend, met een groei van circa 15% tussen 2015 en 2019.

Op regionaal en lokaal niveau, zoals in Krimpen aan den IJssel, zijn tijdens aanvullend onderzoek diverse waarnemingen gedaan van gewone dwergvleermuizen. Binnen een straal van 500 meter rond het plangebied zijn 160 individuen waargenomen, wat overeenkomt met gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor de ruige dwergvleermuis zijn in de directe omgevingen geen recente waarnemingen bekend.

Als gevolg van de werkzaamheden gaan vier zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis verloren, met mogelijk milde winterfunctie.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de staat van instandhouding van de huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan' van 5 december 2024 en de gegevens van 2 juli 2025.

Huisumus

Als gevolg van de werkzaamheden gaan elf nesten van de huismus verloren. Op 12 mei 2025 zijn dertien tijdelijke nestkasten van het type HMT2 van Unitura. De adressen waar de kasten zijn gerealiseerd zijn weergegeven in appendix III *adressenlijst tijdelijke voorzieningen*. In de permanente situatie dienen de eerste drie rijen dakpannen beschikbaar gehouden te worden van de gerenoveerde woningen. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat huismussen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het dichtmaken van de eerste rij dakpannen en andere dakpannen of ruimtes waaronder voldoende ruimte is voor huismus om te broeden. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12). De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd door de woonblokken in bouwstromen te renoveren per woonblok, wat de effecten op de huismus zo veel mogelijk beperkt. De volgorde van de fasering wordt uitgewerkt in het ecologisch werkprotocol.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaan vier zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis verloren. Op 12 mei 2025 zijn 24 tijdelijke vleermuiskasten van het type VMT1 van Unitura. De adressen waar de kasten zijn gerealiseerd zijn weergegeven in appendix III *adressenlijst tijdelijke voorzieningen*. In de permanente situatie worden 24 inbouwkasten ingebouwd in de gevels van de te verduurzamen woningen. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare periode worden de zomer- en paarverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd met exclusion flaps.

Cumulatie

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij ook onderzocht of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. In de omgeving van het plangebied gelden een aantal omgevingsvergunningen, die betrekking hebben op dezelfde lokale populaties van de gewone dwergvleermuis en de huismus. Het gaat om de beschikkingen met kenmerk ODH563214 en ODH591999. In deze beschikking is ten aanzien van deze soort het volgende opgenomen:

ODH563214:

'Op 21 maart 2022 zijn acht tijdelijke vleermuiskasten van het type ANS-1 Bat Box (Veldshop) opgehangen aan de gevels van de basisschool "De groeiplaneet" aan de Berk 2 te Krimpen aan den IJssel. Eén tijdelijke vleermuiskast hangt aan de zuidwestgevel, één aan de noordwestgevel en zes aan de zuidoostgevel. De tijdelijke alternatieven bevinden zich binnen 200 meter van de huidige verblijfplaatsen. In de permanente situatie worden acht gekoppelde inbouwkasten van het type VMPM1 met VMPM1u (Unitura) gerealiseerd. Er worden drie voorzieningen gerealiseerd in de voorgevel (zuidwestzijde), twee voorzieningen gerealiseerd in de achtergevel (noordoostzijde), twee

voorzieningen gerealiseerd in de linker zijgevel (noordwestzijde) en één voorziening wordt gerealiseerd in de rechter zijgevel (noordoostzijde) van het nieuw te bouwen schoolgebouw. Dit hebben wij tevens geborgd in de voorschriften. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.’

ODH591999:

Huismus:

‘Ten behoeve van de vijftien nestplaatsen van de huismus zijn 9 april 2021 30 tijdelijke kasten van het type HMT1 Unitura gerealiseerd. Er zijn 24 tijdelijke alternatieve voorzieningen binnen een straal van 200 meter en zes binnen een straal van 350 meter van de oorspronkelijke nestplaatsen opgehangen aan de gevels van: • Lavendel 102 en 114 (2 maal 4 kasten, oriëntatie noordoost); • Orchidee 5, 7, 9, 11, 21, 23, 25 en 27 (16 kasten, oriëntatie oost); • Lelie 26, 28 en 30 (6 kasten, oriëntatie noord). De kasten zijn zo geplaatst dat er geen zichtlijn tussen de openingen aanwezig is of zo dat er minimaal 50 cm tussen de openingen aanwezig is. Ze zijn op minimaal drie meter hoogte geplaatst onder dakgoten en/of in de schaduw en niet in de volle middagzon. De kasten zijn opgehangen volgens het Kennisdocument huismus (BIJ12). In de directe omgeving van de huidige nest- en verblijfplaatsen bevinden zich daarnaast natuurlijke alternatieven. In de permanente situatie dienen dertig HMP2 inmetsselstenen van Unitura geplaatst te worden en/of vogelschroot onder de derde of vierde pannenlat (geteld vanaf de dakgoot) zodat de eerste drie rijen dakpannen beschikbaar te zijn voor de huismus en er per woning ruimte komt voor vier tot zes huismusnesten. De inmetsselstenen dienen zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestplaats gerealiseerd te worden. Gezien de exacte locaties en het type voorziening nog niet bekend is dient uiterlijk drie maanden voordat de permanente voorzieningen worden gerealiseerd een plan van aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1) te worden overlegd. Hierin dient opgenomen te worden waar de permanente voorzieningen exact gerealiseerd zullen worden, welk type het betreft waarbij hoogte en oriëntatie (indien gekozen wordt voor inbouwvoorzieningen) per voorziening beschreven dient te worden. De permanente alternatieve voorzieningen dienen conform de richtlijnen gesteld in het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12) te worden gerealiseerd. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.’

Gewone dwergvleermuis:

‘Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaat één paarverblijfplaats, tevens milde winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Op 9 april 2021 zijn vier tijdelijke VMT1 vleermuiskasten van Unitura geplaatst binnen een straal van tweehonderd meter van de huidige verblijfplaatsen. Twee kasten hangen op de Vijverlaan 638 met een noordelijke oriëntatie en de twee kasten hangen op de zuidzijde van de Vijverlaan 340. Deze zijn op de meest geschikte gevels in de directe omgeving gehangen zodanig dat de kasten een verschillend microklimaat hebben, buiten de invloedsferen van de werkzaamheden, doch binnen een netwerk van in de omgeving van de planlocatie aangetroffen verblijfplaatsen. In de permanente situatie worden vier inbouwkasten van het type VMPPM1 of IB VL 01 van Unitura gerealiseerd. Er worden twee kasten ingebouwd op dezelfde gevel waar de huidige paarverblijfplaats aanwezig is, de andere twee worden binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats gerealiseerd op verschillende oriëntaties. De permanente voorzieningen worden gerealiseerd conform de specificaties genoemd in paragraaf 6.5.2 van het ‘Rapportage activiteitenplan KY.027 te Krimpen aan den IJssel’ van 9 september 2022 en conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12). Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.’

Gelet op de compenserende maatregelen en het beperkte effect van deze al verleende beschikkingen op lokaal niveau is geen sprake van cumulatieve effecten op de staat van instandhouding van dezelfde lokale populaties.

Voorschriften

In deze beschikking zijn algemene voorschriften opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de omgevingsvergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n). De voorgestelde maatregelen om de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden zoveel mogelijk te mitigeren en te compenseren achten wij in grote lijnen voldoende. Op een aantal onderdelen hebben wij de maatregelen aangescherpt in de specifieke voorschriften om de staat van instandhouding van de huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis te kunnen borgen. Hieronder lichten wij dit toe.

Huisumus

Voor uitvoer van de werkzaamheden worden functionele alternatieve voorzieningen aangeboden zodat de vogels tijdig kunnen uitwijken naar een vergelijkbare nestplaats opdat geen (tijdelijke) negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding optreedt. Om de functionaliteit van alternatieve voorzieningen te borgen is een voldoende gewenningstijd van minimaal drie maanden van belang, bescherming tegen predatie en toegang tot stofbaden en voedsel. Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de voorziening hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient tussen 1 februari en 1 maart uitgevoerd te worden. Mocht de functionaliteit verloren zijn gegaan, dan kan deze nog voor het broedseizoen hersteld worden. Verstoring doordat de alternatieve voorzieningen zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden tast de functionaliteit aan en dient voorkomen te worden. Ook mogen de tijdelijke voorzieningen, als deze verwijderd worden, pas weggehaald worden, als de dieren weer terug kunnen naar de nestplaats die in oorspronkelijke staat is hersteld, of naar functionele alternatieve permanente voorzieningen die al lang genoeg hebben gehangen in de juiste periode waardoor de dieren deze ook hebben kunnen ontdekken.

In de permanente situatie wordt het dak toegankelijk gemaakt voor de huismus. Hiervoor geldt dat elke strekkende meter dak ruimte biedt voor minimaal één nest. Hiermee wordt rekening gehouden met het territoriale gedrag van de mannetjesmussen bij een afstand van minder dan een halve meter tot nestingen. Dit betekent dat bij een compensatiefactor 1:2 minimaal twee strekkende meter dak toegankelijk gemaakt moet worden per aangetroffen nest. Onderzoek van Sovon en monitoringsresultaten van ecologische bureaus ondersteunen de aanname dat voor huismus toegankelijk gemaakte daken ook na isolatie geen negatief en soms zelfs een positief effect kunnen hebben op de lokale gunstige staat van instandhouding.^{2 3} Om het risico van predatie door roofdieren te verminderen dienen de mussen dieper weg te kunnen kruipen onder het dak dan de eerste twee rijen dakpannen. Een verhoogde panlat is nodig voor een goede ventilatie van de panruimte. Daarnaast kan het zijn dat een keuze gemaakt moet worden voor een bolle in plaats van platte dakpanvorm om voldoende ruimte te bieden voor de huismus na isolatie. De toegang tot de ruimte onder de dakpannen dient minimaal 3,4 cm te zijn en de hoogte van de broedruimte minimaal 8 cm. De ondergrond van de broedruimte mag niet glad zijn om het maken van een nest, uitglijden en daarmee gepaarde pootverwondingen te voorkomen. Plastic dient afgedekt te worden met bijvoorbeeld gripgaas of hout. Om oververhitting van (jonge) dieren in de warmere zomermaanden te voorkomen waarbij temperaturen onder het dak aanhoudend boven de veertig graden kunnen stijgen, is het van belang dat daken op het zuiden, waar temperaturen in de panruimte waar de mus broedt kunnen oplopen tot 80 ° Celsius, niet toegankelijk gemaakt worden. De temperaturen onder daken met een oostelijke of westelijke oriëntatie kunnen in de ochtend en middag flink oplopen. Dit effect wordt versterkt bij bebouwing waar ook sprake is van warmtereflectie van een beglaasde, witte of lichtgekleurde gevel of grind. Donkere (donkerblauw of zwartgekleurde) of niet glad geglazuurde dakpannen dragen eveneens bij aan een warmere panruimte. Deze piektemperaturen op een oost- of westelijk dak kunnen voorkomen worden met voldoende dakventilatie waarbij warmte snel afgevoerd wordt. Voldoende dakventilatie kan bereikt worden met een doorlopende luchtspouw van

² zie ook: Sovon Vogelonderzoek Nederland. Rap_2023-75_Effectiviteit-van-maatregelen-voor-de-Huisumus-S2022-074-LR.

³ Waardenburg, isolatie 200 woningen Hengstdal Nijmegen 2020-2021 en effectiviteit vogelvides, open dakvoet en mussendakpannen. En Leusderkwartier Amersfoort 100 woningen in 2021 gerenoveerd waarbij uit monitoring bleek dat het aantal broedparen van 16 naar 55 ging. ODH1393197

dakvoet naar nok. Daarnaast dienen ook reflecterende onderdakfolies of ademende dampopen onderdakfolies met witte of reflecterende bovenzijde gebruikt te worden die dampdoorlatend zijn maar wel waterwerend. De luchtstroom mag daarnaast niet geblokkeerd worden door bijvoorbeeld isolatiemateriaal. Het gebruik van lichtere OSB-platen of houtvezelplaten heeft de voorkeur boven betonnen onderconstructies die langer warmte vasthouden. Dit alles om te voorkomen dat de dieren onder de daken broeden en in de zomer bij warm weer sterven evenals om nestuitval, eiersterving en sterfte van jonge vogels te voorkomen.

Gewone- en ruige dwergvleermuis

Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare paar- winterperiode, die loopt van 15 april tot en met 15 oktober, van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De bomen worden van te voren met een hoogwerker geïnspecteerd op de aanwezigheid van vleermuizen bij takbreuken, achter los zittend schors of in holten. Als exclusion flaps worden gebruikt, dienen deze gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 7° Celsius, een windkracht van minder dan 5 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden. Het daaropvolgende controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober. Aangezien de exacte invliegopeningen niet van alle aangetroffen verblijfplaatsen bekend zijn, en ook vanwege het verhuisgedrag van vleermuizen binnen gevel(s) en gebouwen, dienen de gehele gevels van de woningen ongeschikt gemaakt te worden. Indien de situatie het gebruik van exclusion flaps niet toelaat mogen de stam en takken van de boom worden omwikkeld met huishoudfolie. Na het ongeschikt maken wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De ecologisch deskundige dient verslag te doen van het ongeschikt maken in het ecologisch logboek (voorschrift 2). Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12).

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op: <https://omgevingswet.overheid.nl/checken>.

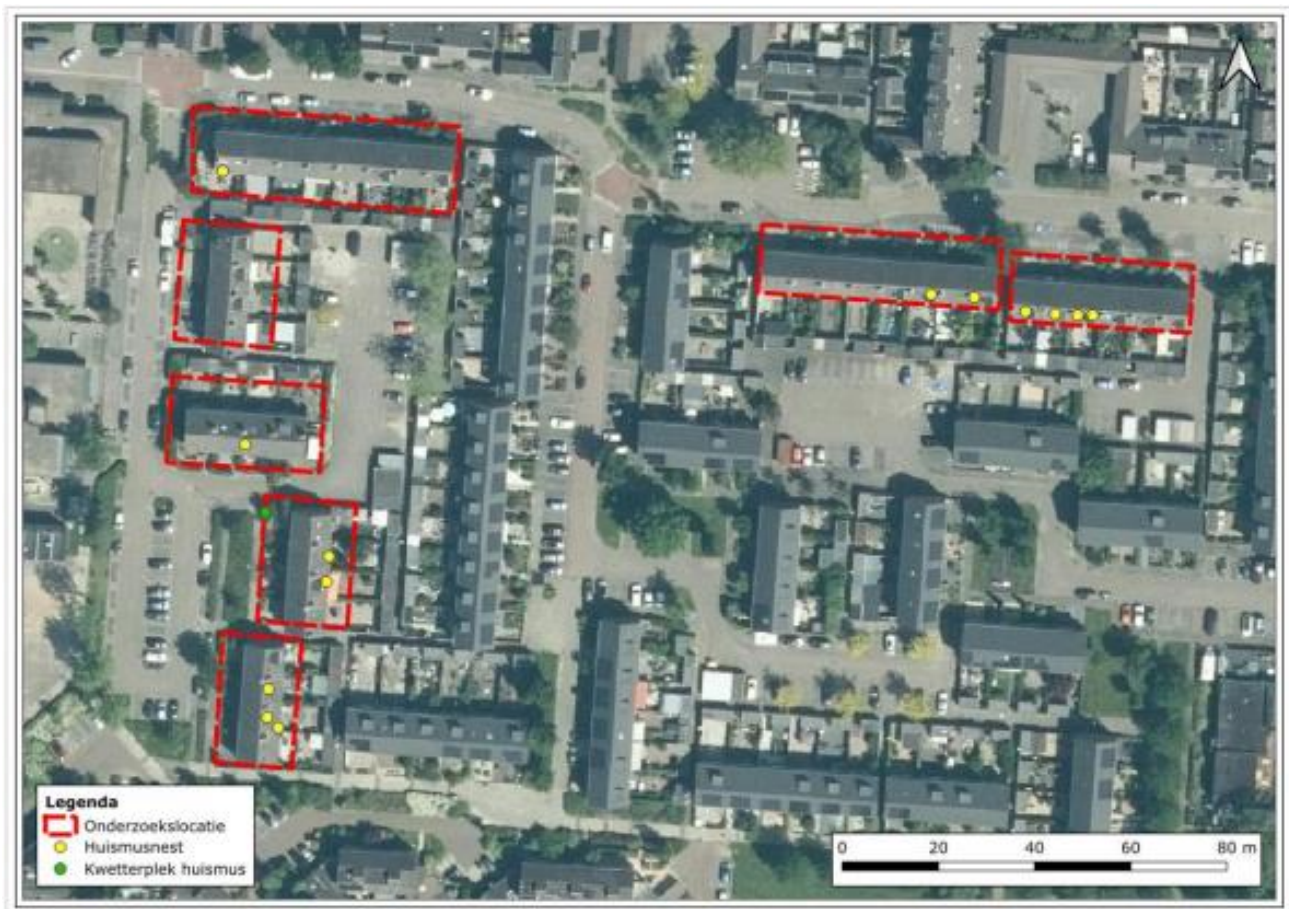
Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt in werking vanaf de dag waarop vier weken verstreken zijn na de dag van bekendmaking en is geldig tot en met 1 augustus 2028.

Appendix

Appendix I Aangetroffen huismusnesten

Figuur 1 In totaal 11 huismusnesten aangetroffen en verspreid in het plangebied.

Appendix II Aangetroffen verblijfplaatsen vleermuizen

Figuur 2 In totaal 4 zomerverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en 1 paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis

Appendix III Adressenlijst tijdelijke voorzieningen

Straat	Huisnummer (altijd kopgevels)	Kasten	Aantal
Melodie	2	Zomerkast gewone dwergvleermuis	1
	15	Kast huismus	3 (tweevoudig)
	16	Paarkast ruige dwergvleermuis	1
	18	Paarkast ruige dwergvleermuis	1
	32	Zomerkast gewone dwergvleermuis	2
	34	Paarkast ruige dwergvleermuis	1
	35	Zomerkast gewone dwergvleermuis	2
	37	Paarkast ruige dwergvleermuis	1
	55	Zomerkast gewone dwergvleermuis	1
Staccatto	1	Paarkast gewone dwergvleermuis	1
	9	Paarkast gewone dwergvleermuis	1
	11	Zomerkast gewone dwergvleermuis	1
	29	Zomerkast gewone dwergvleermuis	1
	31	Zomerkast gewone dwergvleermuis	2
	37	Kast huismus	2 (tweevoudige)
	47	Zomerkast gewone dwerg	1
	48	Kast huismus	3 (tweevoudige)
	49	Zomerkast gewone dwerg	1
	50	Kast huismus	3 (tweevoudige)
	55	Zomerkast gewone dwerg	1
	57	Paarkast gewone dwergvleermuis	1
	65	Paarkast gewone dwergvleermuis	1
Toccata	80	Zomerkast gewone dwerg	1
	118	Zomerkast gewone dwerg	2
Spiritoso	41	Kast huismus	2 (tweevoudige)

Figuur 3 In totaal zijn er 24 vleermuiskasten en 26 (13 sets van 2) huismuskasten gerealiseerd